

Tussendoelenscan VO | Vragenoverzicht

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de vragen die docenten krijgen bij het invullen van de Tussendoelenscan VO. De vragenlijst bestaat in totaal uit 87 vragen.

De antwoorden kunnen worden gegeven middels een Likert-schaal:

1. Onvoldoende
2. Matig
3. Voldoende
4. Goed
5. Uitstekend

Algemene didactiek

- Ik bespreek aan het begin van de les het lesdoel.
- Aan het eind van de les reflecteer ik met de leerlingen op het lesdoel.
- Mijn uitleg is zowel auditief als visueel.
- Na mijn uitleg controleer ik of de leerlingen de stof begrepen hebben.
- Tijdens mijn lessen stimuleer ik de leerlingen om samen te werken en met elkaar in gesprek te gaan.
- In mijn les houd ik rekening met sterke, gemiddelde en zwakke leerlingen (differentiatie).
- Ik zet toetsresultaten in om mijn onderwijs af te stemmen op de behoeften van mijn leerlingen.
- Ik doe het gewenste lees- en schrijfgedrag hardop denkend voor (modelen).

Schrijfvaardigheid

Spelling en interpunctie

- Ik benadruk het belang van correct schrijven en stimuleer hiermee het spellinggeweten (= leerlingen willen foutloos spellen).
- Ik laat leerlingen hun eigen spelling controleren en verbeteren met behulp van kennis van spellingregels. Zo stimuleer ik hun spellingbewustzijn.
- Ik benadruk het verschil tussen schrijftaal en spreektaal en bespreek met de leerlingen in welke situatie welke taal gebruikt wordt.
- Ik laat leerlingen gebruikmaken van ondersteunende hulpmiddelen bij het schrijven en spellen.
- Ik bespreek de communicatieve functie van leestekens.
- Ik beoordeel de leerlingen op het gebruik van leestekens.

- Ik geef mijn leerlingen regelmatig feedback op spelling en interpunctie.
- Ik bespreek met mijn collega's hoe spelling en interpunctie bij toetsen worden beoordeeld.

Strategische schrijfvaardigheid

- Ik laat leerlingen verschillende soorten teksten schrijven.
- Ik zoek afstemming met mijn collega's, ook in andere vakken en pas hier mijn schrijfo opdracht op aan. Bijvoorbeeld een ooggetuigenverslag schrijven van een aardbeving of een denkbeeldig interview met Stalin beschrijven, als de Russische Revolutie bij geschiedenis aan bod komt.
- Ik laat leerlingen hun eigen teksten reviseren aan de hand van een stappenplan.
- Ik laat leerlingen elkaars teksten reviseren en bespreken aan de hand van een stappenplan.
- Ik bespreek voorafgaand aan de schrijfo opdracht waar ik de leerlingen op zal beoordelen.
- In mijn beoordeling betrek ik zowel het schrijfproces als het uiteindelijke schrijfproduct.
- Ik bied mijn leerlingen duidelijke kader bij schrijfo opdrachten, bijvoorbeeld in de vorm van een schrijfplan.
- Ik laat de leerlingen vooraf nadenken over het schrijfdoel en de afstemming van de tekst op het publiek.
- Ik ondersteun de leerlingen bij het opzoeken, verzamelen en verwerken van informatie.
- Ik besteed aandacht aan het beoordelen van verschillende informatiebronnen, o.a. op betrouwbaarheid.
- Ik laat de leerlingen hun schrijfontwikkeling vastleggen en volgen, bijvoorbeeld met behulp van een schrijfportfolio.
- In mijn beoordeling van het schrijfproduct let ik op inhoud.
- In mijn beoordeling van het schrijfproduct let ik op creativiteit.
- In mijn beoordeling van het schrijfproduct let ik op gevarieerd woordgebruik.
- In mijn beoordeling van het schrijfproduct let ik op zinsbouw.
- In mijn beoordeling van het schrijfproduct let ik op spelling en interpunctie.
- In mijn beoordeling van het schrijfproduct let ik op vormgeving en layout.
- Ik besteed aandacht aan het presenteren van schrijfproducten, waarbij leerlingen teksten aan elkaar voorlezen.
- Ik besteed aandacht aan het publiceren van schrijfproducten, waarbij schrijfwerk zichtbaar wordt gemaakt met behulp van een schrijfmuur, klassenboek, schoolkrant, website, ...
- Ik bespreek met mijn leerlingen welke problemen ze kunnen ondervinden bij het schrijven van teksten en hoe ze dit het beste kunnen oplossen.
- Ik laat mijn leerlingen schrijfo opdrachten uitvoeren in een betekenisvolle context.

Leesvaardigheid

Fictie lezen

- Ik laat personages in gelezen boeken typeren en karakteriseren.
- Ik laat passages in een boek typeren en karakteriseren.
- Ik laat leerlingen voorspellen waar het boek over zal gaan en hoe het boek verder zal gaan.
- Ik laat leerlingen het verhaal samenvatten of parafraseren.
- Ik laat leerlingen oefenen met stijlfiguren.
- Ik laat de leerlingen hun leesontwikkeling en leesvoorkeuren vastleggen en volgen, bijvoorbeeld in een leesautobiografie.

Begrijpend lezen

- Ik bespreek met de leerlingen het nut van leesstrategieën.
- Ik doe hardop denkend voor hoe een leesstrategie bij het lezen van een tekst toegepast kan worden.
- Ik stimuleer de leerlingen gebruik te maken van voorspellingen bij het lezen (waar denk je dat de tekst over zal gaan?).
- Ik stimuleer de leerlingen gebruik te maken van het ophalen van voorkennis, waarbij de leerlingen een relatie leggen met de eigen kennis over het onderwerp.
- Ik stimuleer de leerlingen gebruik te maken van zelf monitoren, waarbij ze tijdens het lezen nagaan of ze begrijpen wat ze lezen.
- Ik stimuleer de leerlingen de betekenis van woorden af te leiden met behulp van tekstcontext, woordanalyse of naslagwerk.
- Ik stimuleer de leerlingen om het doel van de tekst te bepalen (tekstdoel).
- Ik bespreek met de leerlingen waarom ze een tekst moeten lezen en wat ze met de tekst moeten doen (persoonlijk leesdoel).
- Ik besteed aandacht aan het onderscheiden en benoemen van tekstsoorten (verhalend, informatief, instructief, betogend).
- Ik bespreek met de leerlingen hoe ze een tekst moeten lezen (hoe lees je lange rapporten/ingewikkelde schema's?).
- Ik laat de leerlingen een schematische weergave bij een verhaal of tekst maken, bijvoorbeeld een mindmap.
- Ik besteed aandacht aan het ordenen van informatie met behulp van verwijswaarden.
- Ik besteed aandacht aan het koppelen van verwijswaarden aan antecedenten.
- Ik laat teksten samenvatten of parafraseren.
- Ik laat leerlingen de hoofdgedachte van een tekst bepalen.
- Ik besteed aandacht aan het beoordelen van een tekst. Hierbij laat ik de leerlingen letten op schrijfstijl, inhoud, relevantie, status, consistentie (binnen een tekst, tussen teksten).

- Ik besteed aandacht aan het beoordelen van verschillende informatiebronnen, o.a. op betrouwbaarheid.
- Ik laat leerlingen elkaar observeren en feedback geven op de wijze waarop strategieën worden ingezet. De leerlingen modelen aan elkaar hoe ze de strategieën inzetten.
- Ik laat de leerlingen in de wijze waarop ze de leesstrategieën toepassen hun eigen voorkeur ontwikkelen. Zo vindt de ene leerling het fijn om als samenvatting een schema te maken, terwijl de andere leerling de voorkeur geeft aan het markeren van tekstdelen of het noteren van kernwoorden.
- Ik gebruik teksten die strategisch gedrag, het gebruik van leesstrategieën, uitlokken.
- Ik bespreek met mijn leerlingen welke problemen zij ondervinden bij het lezen en begrijpen van teksten en hoe ze dit het beste op kunnen lossen.
- Ik stem mijn aanpak van teksten lezen met de leerlingen af met mijn collega's (van verschillende vaksecties), zodat teksten (bij verschillende vaklessen) op een vergelijkbare wijze behandeld worden.
- Ik besteed expliciet aandacht aan signaalwoorden en verwijswoorden.
- Ik laat de leerlingen elkaar onderwijzen (reciprocal teaching).

Leeswoordenschat

- Ik maak gebruik van de viertakt bij het aanleren van nieuwe woorden.
- Ik bied woorden in een betekenisvolle context aan en activeer de voorkennis van de leerlingen (voorbewerken, stap 1 viertakt).
- Ik leg de betekenis van woorden uit d.m.v. uitbeelden, op het bord schrijven, relaties aangeven met andere woorden (semantiseren, stap 2 viertakt).
- Ik herhaal de woorden in verschillende contexten en bij verschillende oefeningen (consolideren, stap 3 viertakt).
- Ik controleer (in de volgende les) of de leerlingen de eerder aangeleerde woorden nog kennen (controleren, stap 4 viertakt).
- Ik besteed zowel aandacht aan vaktaalwoorden als aan schooltaalwoorden (= algemene woorden die leerlingen vaak tegenkomen in opdrachten en in de instructie van de docent, denk aan: 'vergelijken', 'afleiden', 'verklaren', ...)
- Op onze school wordt er vakoverstijgend gewerkt aan woordenschat, bijvoorbeeld door het werken met een persoonlijk woordschriftje.
- Ik besteed aandacht aan figuurlijk taalgebruik, zoals uitdrukkingen en gezegdes.
- Ik doe strategieën voor het afleiden van betekenissen van woorden (tekstcontext, woordanalyse, naslagwerk) hardop denkend voor (modelen).
- Ik besteed aandacht aan betekenisrelaties, zoals tegenstelling en synoniemen.
- Ik laat leerlingen de relaties tussen woorden visueel maken, bijvoorbeeld m.b.v. een woordweb, overlapper of driehoekje.

Technisch lezen

- Ik weet welke leerlingen moeite hebben met technisch lezen.
- Ik help de leerlingen die moeite hebben met technisch lezen door hen extra hulp te bieden (extra instructie, bijvoorbeeld m.b.v. herhaald hardop lezen).
- Ik help de leerlingen die moeite hebben met technisch lezen door hen gebruik te laten maken van extra hulpmiddelen, bijvoorbeeld ICT ondersteuning.

Leesmotivatie

- Ik laat leerlingen zelf teksten uitkiezen die passen bij hun leesniveau en hun interesses.
- Ik lees mijn leerlingen voor.
- Ik laat de leerlingen hun leeservaringen met elkaar delen (erover praten, discussiëren, poster maken, recensies bespreken).
- Ik introduceer boeken in verschillende genres en soorten.
- Ik besteed aandacht aan vrij lezen in de les.
- Ik help de leerlingen om zicht te krijgen op hun eigen leesvoorkeuren, bijvoorbeeld d.m.v. het invullen van een leesenquête.